

BRAĆI BOŠNJACIMA ŠIPOVA

Draga braćo, Bošnjaci Šipova,

Što bi rekli neuki i osioni - zlehuda sudbina se višestruko i stoljećima poigrava nama i našim precima.

U Osmansko doba smo bili topovsko meso brojnih osvajačkih pohoda na susjedne Mlecane, Austriju, Ugarsku, zemlje Bliskog Istoka, Magreba i Španiju, da bi silna i moćna Carevina bila još veća i silnija, a naše breme i zaziranje naših komšija nemuslimana veće. Korist od toga imala je Porta i malobrojni vojni i civilni dostojanstvenici, dok je običan čovjek, kako neislamski, tako i muslimanski tegobno živio. Naše žive rane se otvaraju tek sa uzmicanjem Carevine. Naši susjedi svu svoju opravdanu i neopravdanu mržnju prema odbjeglih Osmanlijama, odnosno kako to vole reći Turcima, iskaljuju na nama Bošnjacima.

Sa slomom Carevine i dolaskom okupatorske Austrougarske u Bosnu i Hercegovinu 1878. godine, pod maskom genocidne agrarne reforme počinje proces otimačine bošnjačkih imanja i njihovog darivanja nemuslimanima i time ekonomskog uništavanja bošnjačkog naroda. Isti proces, sa drastičnijim i bolnijim posljedicama se nastavlja i u Kraljevini SHS, odnosno Kraljevini Jugoslaviji. Bošnjaci, od ekonomski nezavisnih i bogatih gospodara preko noći postaju, sirotinja. Uz to, u cilju njihove naturalizacije i time zatiranja, oduzima im se pravo na ime i oni, bez svoje volje i pristanka postaju Hrvati i Srbi islamske vjeroispovijesti.

Poslije aprilskog sloma Kraljevine Jugoslavije 1941. godine, Bosnu i Hercegovinu zaposjedaju fašisti Nijemci i Italijani. Uz njihovu pomoć i blagoslov, zapadnu polovinu Bosne i Hercegovine pripaja satelitska i ustaška Banovina Hrvatska. U cilju stvaranja etnički čistih hrvatskih teritorija, na novozaposjednutim prostorima uvode svoju strahovlast i teror i time sukob sa lokalnim srpskim stanovništvom. Po dobro oprobanoj i provjerenom osvajačkom metodu: zavadi pa vladaj, u sukob pod svaku cijenu, pa i zloupotrebom fesa kao tradicionalne bošnjačke nošnje i bošnjačkih imena nastoje uvuci i Bošnjake Šipova. Kada se Srbi početkom augusta, poslije zločina izvršenih nad srpskim civilima od strane ustaša dižu na ustanak Hrvati se povlače u Jajce i tako Bošnjake Šipova prepuštaju na milost inemilost ožalošćenim i ozlojađenim komšijama Srbima. Srbi Šipova, svu svoju mržnju prema Hrvatima i njihovim zločinima iskaljuju na nedužnim Bošnjacima. Svi Bošnjaci koji nisu uspjeli na vrijeme izbjeći u susjedno Jajce i Mrkonjić Grad su pobijeni, a imovina opljačkana i spaljena. Uslijedio je period 6 dugih godina izbivanja i muhadžirluka, kako bi se spasili goli životi i obraz.

Nova komunistička vlast 1946. godine dovršava proces agrarne reforme, svodeći veličinu poljoprivrednih imanja pod maksimalnih 10 hektara. Bošnjacima se oduzima pravo na nacionalnu nošnju itakoder uskracuje pravo na ime.

Raspad Socijalističke Jugoslavije i sa njim velikosrpske i velikohrvatske nacionalističke pretenzije, ponovo su se obile o glavu politički neorganizovanih i nacionalno dezorjentisanih i nezrelih Bošnjaka. Ponovo postaju korov na novoskrojenim mapama Velike Hrvatske i Velike Srbije, kojeg treba uništiti. Cijenu su svakako platili i Bošnjaci Šipova. Pregorivši svu svoju viševjekovnom

mukom stečenu imovinu, sa zavežljajima su se ponovo uputili u bijeli svijet, tražeći glavi spasa i selameta. Tako su se našli u 24 zemlje svijeta i na skoro svim kontinentima.

Draga braćo, Bošnjaci Šipova,

Mi nesmiemo biti opterećeni prošlošću. Radi nas, posebno radi naših potomaka, moramo gledati u budućnost, a naša budućnost je u radu, međusobnoj slozi i ljubavi i toleranciji i suživotu sa našim komšijama i našim partnerima u vlasti nemuslimanima. Iz svega što nam se do sada događalo moramo izvući pouke, moramo svesti račune sami sa sobom i moramo konačno podvući crtu i okrenuti se u slijedećem pravcu:

- moramo se okrenuti jedni prema drugima i svi skupa našim vjerskim, nacionalnim i kulturnim institucijama kao temeljima našeg identiteta,
- moramo se međusobno pomagati i štiti i oslanjati jedni na druge,
- moramo njegovati ljubav i patriotizam prema Šipovu kao našem rodnom kraju i kolijevci naših predaka inesmijemo ga se nikada odreći, bez obzira gdje budemo živjeli,
- moramo njegovati i jačati patriotizam prema Državi Bosni i Hercegovini kao našoj jedinoj domovini u kojoj konačno ostavljamo naše potomke bez obzira gdje se kao muhadžiri trajno nastanili,
- moramo se boriti za dostojanstveno življenje naših rođaka i svih Bošnjaka, povratnika u Šipovo,
- moramo materijalno i moralno pomagati naše sunarodnike povratnike u rodno Šipovo, koji svojim povratkom i svojom žrtvom nastavljaju svjedočiti da je Šipovo i bošnjačko.
- moramo biti misionari ljubavi, poštovanja, tolerancije i suživota prema svima koji nas prihvataju iskreno ljudski kao građane i partnere,
- moramo biti beskompromisni prema svima koji na bilo koji način dovode u pitanje naše postojanje i opstajanje, sa nama i Države Bosne i Hercegovine.

PREDSJEDNIŠTVO UDRUŽENJA INTELEKTUALACA BOŠNJAKA ŠIPOVA U IZGNANSTVU - ZENICA

Preuzeto iz *Dr. Šabić, Đevad, et al. Bošnjaci šipova kroz historiju. 1999. Zenica: Graforad Zenica. ISBN 9958-9301-0-0*